

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Kuhinja vsak štetek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kotlo“, „Makovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Preosnova ljudskega šolstva.

Poslanci S. K. Z. so že v zadnjem zasedanju državnega zbora, vstrežajoč opravičenim zahtevam slovenskega kmečkega ljudstva in našim krajevnim razmeram na deželi, zahtevali izpremembo šolskega zakona. Radi razpusta državnega zbora še ni tedaj prišel predlog v pretresovanje. Takoj prvi dan ob novem zasedanju so poslanci S. K. Z. zopet vložili predlog o tem velevažnem šolskem vprašanju in s tem dokazali, kako jim je na srcu blagor ljudstva in blagor šole same.

Predlog zahteva, kakor smo že zadnjič poročali v „Slov. Gospodarju“, da se ne sili otrok v šolo pred 7. letom, ker je potrebno, da se otrok telesno okrepi, predno začne posedavati na šolskih klopih. Šolska doba naj traja polnih šest let. Na ta način se bodo otroci več naučili kot v osmih letih, ki so le na papirju.

Na deželi se mora dovoliti, kjer zahteva to krajni in okrajni šolski svet, poldnevni pouk. Radi te točke se bodo seveda naši liberalci zopet zgražali. Toda nas to nič ne briga. Mi dobro vemo, ker poznamo naše krajevne razmere, da celodnevni pouk zlasti v hribovitih krajih nima nobenega uspeha, temveč povzroča pri stariših celo mrzjo do šole. Krajevne razmere so včasih take, da otroci pri najboljši volji ne morejo priti v šolo celi dan, ali pa morajo stradati čez poldan v šoli. Mi poznamo tudi na Spodnjem Stajerskem nekaj šol s poldnevnim poukom, ki so v marsikaterem oziru boljše, nego šestrazrednice s celodnevnim poukom.

Ni mogoče danes obširno dokazovati upravičenosti teh zahtev; omenimo le toliko, da se zastoj protivno nekateri odločilni krogi proti uvedbi poldnevnega pouka. Mi ga ne zahtevamo povsod, temveč uvede naj se le tam, kjer ga želi ljudstvo radi krajevnih razmer. Nam ne bode nikdar prišlo na misel, zahtevati poldnevni pouk v mestih ali trgih. Ti naj imajo šolo, kakoršna sami želijo; kot davkoplačevalci pa imajo kmetje tudi na deželi pravico, da zahtevajo šole, ki so primerne njihovim razmeram.

Da smatrajo šolsko vprašanje poslanci za prav resno, spozna lahko vsakdo tudi iz tega predloga, ki zahteva novi učni načrt za ljudske šole na deželi. Za vse druge stanove se skrbi; vajence poučujejo že v vseh trgih in mestih in jih pripravljajo za bodoči poldnevni pouk, le za kmečki stan se ne skrbi v tem oziru nič.

PODLISTEK.

Zadnji Ave.

Stal je na sredi gozda... Lahke večerni vetrič ga je hladil. Razmišljal je, kaj naj stori. Videlo se mu je, da ima nekaj težkega na srcu. Spomnil se je, kako je bil nekdanj srečen, on, bratje in sestre, in cela družina — pozimi okoli peči... Iz oči so mu prišle solze... Začel je plakati in si brisati solze z jokanih oči.

„Oh, ko bi bil oče srečen, bili bi vsi srečni, oče je bil nesrečen, mi smo nesrečni!“ je jecjal Tone jokaje.

Tone je bil fant kakih 24 let. Oče njegov mu je umrl pred letom. Mož je prihajal domov ponoči, ob 11, ob 2. uri in celo ob zori. Včasih ga ni bilo po cel dan ali še več časa. Mati je pošiljala ponj v gostilno, včasih je bil tam, a večkrat ga ni bilo najti po hišah. Bil je pijanec. Večkrat so ga našli v cestnem jarku, vsega umazanega — pijanega. Večkrat je hodil po mestu zaradi pravd. Iskal je pravice, a ko je ni mogel najti, je šlo gospodarstvo vedno bolj nazaj, ker ni bilo gospodarja, da bi vso stvar prav vodil. Gospodinja ni mogla opravljati vsega. Večkrat ga je svarila, naj odneha takemu delovanju. On pa je začel preklinjati in razsajati, da je bilo groza. Včasih so se mu zablesteli oči, ko so se ga otročiči zbal in tekli zbegani iz hiše. In tako se je ponavljalo od dne do dne, od leta do leta. Naposled je šlo premoženje na — boben.

Ko se je začelo mračiti, je šel Tone iz gozda proti domu. Pomisljal je in tuhtal, kako naj ukrene, da se bodo mati in mlajši bratje in sestre lažje mogli preživeti. Naposled mu šine v glavo: „Pri kraju smo, silna beda vlada v hiši. V Ameriko pojdem! Se sedaj grem k agentu, da lahko odpotujem že jutri.“

Ali naj pošlje vsak kmet svoje sinove v kmetijske šole? Tega ne more storiti in tudi ne gre zlahka. Kmečki sin zapusti ljudsko šolo, gre za hlapca ali kam drugam, in če ostane tudi doma, nobeden se prav ne briga zanj. Da bi mu kdo dajal kakih navodil za gospodarsko delo na kmetiji, se le redkokdaj zgodi. Deček nima takoj v početku pravega smisla za kmetijo in za delo na kmetiji, tem manj pa še veselje za to delo, in postane slab kmet.

Tu mora poseči ljudska šola vmes. Po šestem letu šolanja se mora podajati kmečkim fantom gospodarski pouk ravno v tem smislu, kot se vrši nadaljevalni pouk za vajence v trgih in mestih. Ljudskošolski pouk se mora časi primerno preosnovati. To zahtevajo vedno liberalni krogi in tudi učitelji. Priznani vzgojitelji zahtevajo, da se opusti v ljudski šoli nepraktično vbojanje v glavo raznih pojmov in se uči mladina le potom lastne izkušnje, kar vidi in kar dela. Mi nismo proti takemu preosnovanju ljudske šole; dosledno se mora na deželi preustrojiti po teh načelih ljudska šola v pravo delavnico našega kmečkega gospodarstva in malega obrtništva. Kar zahtevamo mi od ljudske šole, je le nekaj praktičnega za naše kmečko ljudstvo.

Videli bomo, kako stališče bodo zavzemali razni liberalci proti tem načelom za preosnovo ljudske šole. Poslanci S. K. Z. ne bodo mirovali, predno se ne začne resno razmišljati to velevažno šolsko vprašanje.

Državni zbor.

Zadnji petek si je zbornica izvolila za predsednika člana nemško-nacionalne zveze, dr. Sylvestra. Podpredsednikom so izvoljeni Slovenec Pogačnik, Čeh Zdrasky, Poljak German, Rusin Romančuk, Italijan Conci, nemški socialni demokrat Pernerstorfer in nemški krščanski socialci Juckel. Med zapisnikarje je bil izvoljen izmed Slovencev dr. Benkovič.

Ob koncu petkove seje je bilo bojno glasovanje za dnevni red med socialnimi demokrati in zastopniki kmečkemu stanu. Socialni demokrati so hoteli, naj se v torek, dne 25. t. m. razpravlja najprej o uvozu tuje mesa in tuje živine. Poslanci kmečkemu prebivalstvu so bili proti in so glasovali za to, da se naj v torek razpravlja o dovoljenju avstroogrške banke, da še nadalje izdaja bankovce. Zmagali so kmečki zastopniki.

Potolazil se je nekoliko Tone pri teh besedah in dejal sam pri sebi: „V Ameriki je večji zaslužek, nego tu pri nas. Več denarja si bom prislužil, pošiljal ga bom domov materi, da se prežive z otroci.“

Šel je k agentu in se pogodil z njim, da odrine ta jutri. Od agenta se je odpravil proti domači koči. Ostal je pred njo. Postal je nekako otožen, razburjen in srce mu je začelo utripati močneje...

V koči je bilo jako živahno. Oh peči na klopih so sedeli bratci in sestrice ter se živahno pogovarjali. Veselje jim je sevalo iz jasnih oči, kakor bi jim ne manjkalo ničesar. Hvala Bogu! Zdelo se je Tonetu, da pojde lažje z doma, ker so bili otroci veseli.

Ali naj bi šel v sobo? Tresel se je vedno. Strah ga je bilo, kaj poreko mati, ko jim pove novico.

Dvignil je oči proti nebu in se čutil osamljenega. „V Ameriko grem, to je zadnji poizkus, zadnja rešitev. Kaj pa poreko mati, bratje, sestre, kaj sorodniki... Oh, ti sorodniki, ti bodo še veseli, da se me iznebijo! Bogati so, toda mene ne vidijo reveža, po strani me gledajo, kakor bi bil jaz tega kriv...“ Tako je tarna žalostni Tone sam pri sebi.

In zopet je mlo pogledal proti nebu, občudoval vsemogočnost Stvarnika in čakal zvonjenje Ave Marije... Izza oblaka je posvetil mesec s svojo blede svetlobo, tiho, lahko, žalostno, kakor bi vedel za goroje Tonetovo.

V bližnjem stolpu je mogočno zadonel zvon svoj večerni ave.

Tone je stopil v hišo. Na mizi sredi sobe je brlela luč. Izpod stropa je visela druga rdeča lučka nad podobo Matere božje. Tonetu se je zdel ta večer nekako svečan.

„Mati, bratje, sestre, izmolimo danes Ave Marijo, vsi skupaj pod to le podobo, saj je to zadnji večer — zadnji Ave...!“ Tako je ukazal Tone s tresočim glasom in pogledal na Marijo Pomagal.

Ko je bil v petek izvoljen predsednik, smeli so se začeti vlagati predlogi in interpelacije. Evo vsebinsko važnejših predlogov in interpelacij, ki so jih vložili poslanci Hrvatsko-slovenskega kluba.

Šolska vprašanja.

Naši poslanci so obljubili svojim volilcem, da se bodo na Dunaju trudili, da se spremeni sedaj veljavni ljudskošolski zakon, ki ne ugaja kmečkemu prebivalstvu. Obljubo so začeli kaj izpolnjevati in so stavili Roškar, dr. Verstovšek in tovariši predlog, o katerem govorimo na uvodnem mestu.

Nadalje so stavili Roškar, Pišek in tovariši predlog, s katerim se zahtevajo primerni prispevki od države k stavbenim in ohranjujočim stroškom za ljudske šole. Po sedaj veljavnem šolskem zakonu morajo občine za šolo ne le potrebne nove stavbe, ampak vse potrebščine za obstanek prispevati iz svojega. To povzroča občinam ogromne stroške, visoke občinske doklade, katerih nekatere znašajo več sto odstotkov doklade. Iz tega sledi vedno večje zadolženje občin in posestev. Nujna potreba je, da se ljudstvu šolska bremena znižajo. Država ima tudi dolžnost, skrbeti za potrebno šolsko izobrazbo svojih državljanov, in zato vsaj polovico prispevati k šolskim stroškom.

Zavarovanje zoper nime in ogenj.

Poslanec Roškar, dr. Benkovič in tovariši so stavili predlog za obvezno zavarovanje proti vsem elementarnim nezgodam.

Toča, povodenj in razne druge nime uničijo leto za letom ogromne množice pridelkov vseh nasadov na deželi. Mnogo milijonov vrednosti na živilih, vinu in sadju se izgubi vsako leto. Beda in siromaštvo, da celo stradanje vsakdanjega kruha, je naravni nasledek. Ves trud poljedelca in vinogradnika je večkrat tudi skozi več let brezuspešen. Vsemu temu se da v velikem obsegu odpomagati z obilnatim zavarovanjem proti nezgodam. Današnje podpore so ne le nezadostne, ampak tudi nečasne za kmetovalce, kateri nima le sebe in svoje preživetje, ampak pridelati potrebna živila tudi za druge stanove. S primernimi prispevki države in dežele in z doplačilom ne prevelikih premij od zavarovancev, bo možno vpeljati zavarovanje v prid vsega, z obdelovanjem zemlje se pečajočega ljudstva; beda na deželi bo s tem vsaj omejena, če že ne odpravljena.

In vsi so poklekli in molili...

Po molitvi je mati povzela besedo in vprašala Toneta: „Zakaj je zadnji ta-le večer, zakaj ta-le molitev? Ali bo morda koga izmed nas kmalu konec ali kali?“

„V svet, v Ameriko pojdem, mati, tam je boljši zaslužek. Pošiljal bom ves prihranjeni denar Vam domov, ljuba mati! Živeli boste z otročiči bolj na lakem, in tudi jaz se bodem bolj z veseljem trudil v novem svetu, ker bom vedel, da ste preskrbljeni.“ Tako je odgovoril Tone materi in glas se mu je tresel.

„Ni prav, da greš!“ jamejo mati. „Tam v Ameriki, v tujem svetu, je dovolj nevarnosti. Bog nas že preskrbi tudi na naši rodni grudi! Pa mene pogledj! Stara sem že in malo vredna. En mrzel zimski večer, in matere ne boš videl več.“

Tako je govorila mati. Tone si je pa mislil po svoje.

„Ali misliš kmalu odpotovati?“ ga je vprašala mati.

„Da, že jutri zarana,“ je odgovoril Tone. „Zmenil sem se že z agentom zaradi potovanja. Mnogo denarja ne potrebujem. Pomagal bom na ladiji kot delavec, zato je vožnja za-me brezplačna.“

„Toda vendar bi bilo bolje, da bi ostal.“

„Ne morem...“

Izza peči je gledalo četvero bratcev in sestic, nedolžnih oči, ki so ga s pogledi prigovarjali: „Ostani!“

A Tone se ni dal pregovoriti. Bile so mu ravno te nedolžne oči in mati v oskrbi.

Kmalu se je podala cela družina k ponočnemu počitku. Toda Tone je pospravil svojo obleko v kovčega in postavil vse v red, predno je legel.

V postelji nista mogla ne Tone ne mati spati.

„Oh, moj Bog, že jutri, že jutri, pa zarano, predno vzhide solnce... Obleka je naložena, voz z agentom se pripelje, in Tone z njim v tui svet, v Ameriko...“

Poslanec Žitnik in tovariši so predlagali: Izvoli naj se odsek 26 članov, ki naj v smislu sklepov poslanske zbornice v XI. zasedanju in raznih vladnih izjav izdela načrt zakona, da bodo smeli deželni zbori urediti zavarovanje proti ognju po načelih prisilnosti, vzajemnosti in monopola. — Poslanska zbornica se je v letih 1891 do 1897 temeljito bavila s tem vprašanjem, ki pa je zopet zaspalo vsled vednih parlamentarnih kriz.

Železnice.

Dr. Korošec, dr. Benkovič in tovariši so stavili predlog, v katerem pospešujejo zgradbo železnične zveze Polzela-Vransko-kamniška železnica.

Poslanec dr. Benkovič in dr. Verstovšek predlagata, naj se sprejme v načrt lokalnih železnic zgradba železnice Rečica-Gornji Grad. Roškar, Brenčič, dr. Jankovič, dr. Benkovič so predlagali zgradbo železnice Purkla, Št. Lenart, Ptuj, Rogatec, Brežice. Roškar in Brenčič sta predlagala zgradbo železnice Ljutomer-Ormož.

Davki.

Poslanec Žitnik in tovariši so predlagali: Vlada se naroča, naj takoj predloži zbornici načrt zakona, da bodo davka prosta ona stanovanja, ki so potrebna za izključno kmečke družine. — Ta predlog temeljuje na predlagatelji s tem, da je neopravičen hišno-razredni davek od onih stanovanj, ki jih kmečki posestniki nujno potrebuje za svojo družino, posele in dninarje. Kmet potrebuje to osebo in tudi člane svoje družine, da mu obdelujejo zemljo, od katere mora itak plačevati zemljiški davek. Hišnorazredni davek je tem večje breme, ker lastnik od teh družinskih stanovanj nima nobenega dohodka, pač pa stroške za pravo. Zato je povsem opravičen predlog, da se hišnorazredni davek od takih stanovanj odpravi.

Uime.

Dr. Benkovič je predlagal podporo vsled toče oškodovanim v občini Dobova, v rajhenburški župniji in v okolici Laškega trga.

Brenčič je stavil več nujnih predlogov zaradi podpore po toči v različnih občinah ptujskega in ormoškega okraja.

Dr. Fr. Jankovič je vložil nujni predlog za po toči poškodovane v Kostrivnici in v fari Sv. Križa pri Slatini, nadalje za one posestnike, ki so vsled povodnji trpeli dne 1. in 10. julija v Kostrivnici. — Drugi njegov nujni predlog zahteva podporo za občane pri Sv. Emi, v Nezbišah, v Sedlarjevem, pri Sv. Petru pod Sv. Gorami in v Lastniču, ki so vsled treh povodnjih meseca junija trpeli ogromno škodo na travnikih in njivah.

Dr. Korošec je vložil nujni predlog za odpis davka in podporo iz državnih sredstev po toči poškodovanim prebivalcem občin Kalobje, Griže, Zalec, Gotovlje, Velika Pirešica.

Pišek je stavil nujni predlog za državno podporo pogorelcem na Braunsveigu, občina Podova.

Roškar je vložil predlog za podporo vsem v njegovem volilnem okraju v tem letu po toči in drugih elementarnih neizgledah prizadetim. Silno poškodovane so bile dne 8. junija sledeče občine: Ščavnica, Ihova, Oseg, Cogetinci, Sv. Anton v Slov. gor., Andrenci, Brengova, Čagona, Supetinci, Smolinci in še nekatere druge gornjeradgonskega in šentlentskega sodnega okraja.

Dr. Karl Verstovšek je stavil nujni predlog za podporo po toči oškodovanim posestnikom v občinah Remšnik, Kapela in Gradišče.

Drugi predlogi in interpelacije.

Dr. Benkovič predlaga odpravo raznih fidejkomisov; regulacijo Sotle; za brežiški kraj pomožni

Drugo jutro, predno je vzhlo solnce, je bil Tone že na nogah. Poklical je mater, prijel jo za roko in jo poljubil v slovo, morda zadnjokrat... Šel je k bratcem in sestricam, poljubil vsakega poseameznega in odšel na voz, k agentu, ki ga je čakal z vozom pred hišo. Mati je šla za sinom in mu šepnila na uho: „Ljubi Tone, ogibaj se hudobnih ljudi! Pa srečen ostani! Tak, kakor si bil sedaj. Ne pozabi svoje matere, pa tudi bratov in sestre ne! Pa priden bodi in pošten, skrbi za nas in piši nam ob priložnosti!“

Mater in sina so posilile solze... Sin je objel mater, mati sina, in oba sta plakala...

Poljubila sta se v slovo še enkrat: „Bog s teboj, z Bogom, Tone! Bog te varuj!“ je šepnila žalostna mati in po licih so ji lile solze. Ločitev je bila grenka.

Konj je potegnil in se izgubljal v daljavo. Zadel je jutranji Ave, Tone se je odkril in molil, a ne tako srečno kakor sinoči, bil je že osamljen.

Mati je strmela za vozom, s katerim se je odpravil Tone, naposled se je vrnila v koč. Na klopi v sobi je jokala skoraj v omedlevici žalostna mati.

Morda se vrne Tone čez leto, morda za dve, za 10 let, morda nikoli.

Zvečer je zadonelo Ave Marijo. V hiši je molil eden manj — Tone. Mati in otroci so ga pogrešali. Tone ni slišal več domačega zvona. Bil je daleč od domače koče. Molil je v tujem kraju, tuji hiši, morda že na razburkanem morju.

In mati je v koči še bridkeje zaihtela, morda se je zmisliła na sina, na morje, na Ameriko.

A stari domači cerkvenik je še mnogo in mnogokrat zvonil pobožnim vaščanom večerni Ave, a Tona od tedaj ni več.

Morda ga pa bo — — —

odbor v zadevi uim; povprašuje vodjo trgovskega ministra radi avtomobilne zveze Celje-Dobrna.

Pišek s tovariši je stavil na ministra notranjih zadev interpelacijo v zadevi novih volitev v okrajni zastop v Slov. Bistrici.

Kakor znano, se je zadnja volitev v okrajni zastop v Slov. Bistrici izvršila meseca maja 1907 in je njegova poslovna doba potekla že leta 1910.

Namesto 30. junija 1908 umrlega g. Fr. Mlakarja se ni volil namestnik in zaradi raznih nepostavnosti so izstopili vsi člani iz kmečkih občin, dalje zastopnik tržkih občin Makole-Jelovec in Studenice in član iz skupine mesta ter en član iz skupine veleposestva.

Vkljub temu, da niso v okrajnem zastopu več zastopane kmečke občine, trgi in skupina mesta Slov. Bistrica in veleposestva, še okrajni zastop nepostavno dalje posluje.

Dne 12. julija t. l. je sklical načelnik okrajnega zastopa plenarno sejo, h kateri se izstopivši zastopniki niso povabili, in je bilo le 12 članov navzočih, čeravno je po par. 71. najmanj 17 članov za sklepčnost potreba.

Zaradi teh nepostavnosti se vpraša ekselence, minister notranjih zadev, kaj namerava storiti, in da se takoj okrajni zastop v Slov. Bistrici razpusti, se začasno izroči vodstvo vladnemu komisarju in razpiše nova volitev.

Dr. K. Verstovšek je vložil obširno interpelacijo na ministrstvo za javna dela glede obrtno-nadaljevalne šole v Šoštanju. Interpelacija razkriva krivice, ki jih delajo višje oblasti na Štajerskem slovenskim obrtnim nadaljevalnim šolam.

V seji dne 25. t. m. se je končala debata o bančni predlogi, katera se je odkazala odseku.

Nato je ministrski predsednik baron Gautsch obširno odgovarjal na interpelacijo mestnih zastopnikov, zlasti socialističnih demokratov, glede draginje in uvoza argentinskega mesa. Ministrski predsednik je temeljito zavračal vsa očitanja v javnosti glede tega vprašanja in izražal mnenje vlade, da se bo rešilo to vprašanje edino najlažje v državi sami, če se bode podpiralo živinorejce, da so v stanu rediti več živine. O tem je vlada prepričana in bode tudi skrbela, da se z njeno pomočjo povzdigne živinoreja. To izjavo so sprejeli kmečki poslanci z velikim odobravanjem na znanje.

Dne 26. t. m. je stavil dr. Karl Verstovšek nujni predlog za podporo po toči poškodovanim posestnikom Zadrebke doline v Gornjegrajskem okraju.

Politični ogled.

— V Avstriji je sedaj politična pozornost obrnjena na državni zbor. Navzlic silni vročini, ki vlada vsepovsod v državi, vse z zanimanjem sledi razvoju razmer v novi zbornici. Kako se bo pa končno položaj razpletel, se še ne da prerokovati. Vlada in stranke nočejo s pravo barvo na dan. Vse čaka. Skoro gotovo pa je, da se pred jesenjo razmere ne bodo ugotovile.

— Na Ogrskem traja obstrukcija proti brambni postavi dalje. Kossuth in Justh sta se zopet našla in hočeta na vsak način preprečiti brambni zakon. Ministrstvo in vladna stranka pa še upata, da se bo dalo odstraniti vse težkoče in bo postala brambna predloga zakon. V ponedeljek dne 24. t. m. je imel v ogrski zbornici voditelj vladne stranke, grof Tisza, velik govor, v katerem je rekel, da se mora obstrukcija streti.

— Na Hrvaškem bodo imeli, kakor se zanesljivo poroča, v kratkem nove volitve za deželni zbor. Ban Tomašič hoče še enkrat poskušati srečo in spraviti skupaj mažaronsko večino.

— Italija je sklenila, da še bolj utrdi italijanske trdnjave ob Jadranskem morju, kakor so že. Stroški so proračunjeni na 6 milijonov lir.

— Na Balkanu vre in se kuha dalje. Prihajajo najrazličnejša poročila, ki si mnogokrat nasprotujejo, tako, da pravega položaja ne pozna nihče. V Turčiji sami vladajo hudi strankarski boji, in sedanje ministristvo se vzdržuje le z največjo težavo. Iz črnogorsko-turške meje prihajajo poročila o novih bojih. Črnogorski prestolonaslednik Dapilo odpotuje v Petrograd in druge prestolice s posebnim navodilom črnogorskega kralja glede na albansko vprašanje. Porocha se tudi, da raste napetost med Turčijo in Grki. Po zadnjih poročilih ojačujejo Grki število vojakov na meji.

— V Perziji divja zopet vstaja. Prejšnji šah Mohamed Ali, ki je moral pred dvema letoma zapustiti deželo, se je nenadoma zopet vrnil in hoče zasesti prestol. Med njegovimi pristaši in pristaši sedanjega, še-le 13letnega kralja, je prišlo do bojev.

— Na otoku Haiti je vzburljena revolucija. Porocha se že o raznih grozodejstvih, toda natančnih poročil še ni.

Razne novice.

Duhovniške spremembe. Na novo nastavljeni so gospodje semeniški duhovniki kot kaplani: M. Krajnc v Središču, F. Slana pri Sv. Lenartu v Slov. gor., Mihael Umek v Vuzenici, A. Veranič kot drugi ka-

plan pri Sv. Petru pri Radgoni, M. Verzelak v Jaremini, P. Živortnik v Št. Ilju v Slov. gor. Prestavljeni so naslednji gospodje kaplani: F. Lorhek iz Male Nedelje na Pilštanj, Vladimir Cepuder iz Kapele v Dramlje, A. Lassbahr iz Dramelj na Vištem, Mihael Golob iz Št. Ilja k Novicerkvi, J. Kavčič od Sv. Benedikta v Slov. gor. k Sv. Juriju ob juž. žel., Peter Pavlič od Sv. Lenarta k Sv. Benediktu v Slov. gor., M. Agrež iz Koprivnice k Mariji Snežni, J. Cvetko iz Solčave v Koprivnico, Janez Luskar z Belih Vod kot prvi kaplan k Sv. Petru pri Radgoni, A. Kuhar iz Središča v Solčavo, J. Topolnik z Vidma h Kapeli. — Za župnijo v Artiče je prezentiran č. g. Anton Bolkovič.

Imenovanje. Pisarniški oficijant L. Kurnik pri mariborskem okrožnem sodišču je imenovan asistentom v Celovcu.

Iz odvetniške službe. Gospod dr. Josip Leskovar, odvetnik v Mariboru se preseli s 1. avgustom t. l. s svojo pisarno iz Gosposke ulice št. 15. na Grajski trg v hišo g. Sepeca, I. nadstropje.

* Osebna vest. Naš štajerski rojak g. sodnik Jos. Lenart je prestavljen iz Kranjske gore v Skofjo Loko.

* Dijaki na „Kat. shodu jugoslovanske mladine“. Pozivljamo tem potom vse naše dijake brez razlike študij, ki se nameravajo udeležiti „Kat. shoda jugoslovanske mladine“ in reflektirajo na to, da jim preskrbi pripravljani odbor prenočišča in obele, da se mu zglase najkasneje do 31. julija t. l. Zadostuje dopisnica. Naslov: Pripravljani odbor za „Kat. shod jugoslovanske mladine, Ljubljana, Katoliška tiskarna, III. nadstropje. Pripravljani odbor jim pošlje potem posebne zglasovalne pole. Dijaki naj se torej ne zglasujejo potom župnijskih zaupnikov, ampak samostojno. Župnijske zglasovalne pole so odmerjene samo za zadnja dva dneva, dijaštvo mora biti pa v Ljubljani že v četrtek, dne 24. avgusta. Dijake- pevce prosimo, da se zglase takoj po dopisnicah „Slov. glasbenemu društvu Ljubljana“ (Ljubljana, Franciškanska ulica) z navedbo svojega glasu. Društvo jim pošlje note za sv. mašo in druge skladbe. — Dijaški odsek pripravljalnega odbora.

Katoliški shod jugoslovanske mladine. Za nedeljo dne 27. avgusta bo vozil iz Maribora do Ljubljane, če se priglasijo zadostno število mož in mladeničev, poseben vlak. Sprejemal bo udeležence od Maribora do Trbovlj. Kdor se hoče udeležiti ljubljanskega slavlja, naj to nemudoma javi S. K. S. Z. v Mariboru, da se bo vse potrebno ukrenilo radi posebnega vlaka.

Štajerski pododbor S. D. Z. Radi „ljubljskih dni“ je moral spreminiti štajerski pododbor S. D. Z. svoj program sledeče: dne 30. julija Sv. Trojica v Halozah in Slovenjgradec, dne 6. avgusta Sv. Lenart in Trbovlje, dne 13. avgusta Gornji Grad, dne 15. avgusta Ptuj in dne 20. avgusta občni zbor v Celju. Prireditve v Konjicah dne 30. julija odpade. Slavna društva se naj blagohotno ozirajo na naše datume, da ne bo nepotrebne konkurence.

Mizarji pozor! V Gradcu so hoteli socialni demokratje vreči poštene mizarje na cesto, samo zato, ker so drugega mišljenja. Ta grda nakana se jim pa ni posrečila. Danes so oni sami na cesti. Mojstri, ki rabijo delavce, jih ne marajo. Veliko jih je že zapustilo Gradec. Zmaga naša bo popolna, ako nam pride na pomoč še nekaj delavnih moči. Vabimo vas v tem trenutku, pridite sem! Delo je trajno, plača 48 do 56 vin. na uro. Kdor pride, naj naznani poprej na: „Sl. k. izobr. društvo „Kres“, Gradec, Prokopigasse 12, da poskrbimo nadalje. — Krščanski mizarji.

„Kres.“ Slovensko katoliško izobraževalno društvo „Kres“ v Gradcu se iskreno zahvaljuje plemeniti rodbini Gselman v Hočah pri Mariboru, katera je v teku enega leta darovala „Kresu“ 25 K. Bog jo naj živi!

* Liberalcem je strankarstvo prvo, narodnost pa zadnje. Poglejmo liberalce, zbrane pri polnih čašah rujnega vina, kako trkajo na zdravje domovine, kujejo skupno slovensko stvar v deveta nebesa, biti hočejo edini pravi narodnjaki, a kak je v resnici njih narodni čut, nam najlepše svedoči njih odurni napadi na skupnost jugoslovanskih državnih poslancev. Primorski slovenski poslanci, ki znajo pač treznejše misliti kot liberalci okrog „Slov. Naroda“, „Jutra“, „Nar. Lista“ itd., so se združili s slovenskimi in hrvaškimi poslanci v skupen jugoslovanski klub, takozvani Hrvatsko-slovenski klub. A ta skupnost, ta potrebna sloga liberalcem ne prija. Ubrali so po svojem liberalnem časopisju sramotno gonjo razdiranja. Voditelja trž. Slovencev, dr. Ribarja, napadajo in pretijo celo, da C. M. družba ne bo smela več podpirati slovenskega šolstva v Trstu iz edinega razloga, ker se je dr. Ribar pridružil poslancem, ki so bili izvoljeni na katoliškem programu S. L. S. Taki so liberalci!

* Liberalno gospodarsko delo. Na sokolskem izletu v Središču dne 16. t. m. je govoril tudi dr. Kukovec. Spozabil se je ta liberalni general tako daleč, da je napadel našo stranko, češ, da dela proti „gospodarskim narodnim napravam“. Tako je govoril general one liberalne stranke, ki je zapravila pri svoji Zadrugi zvezji v Celju stotisoče, ki ima na vesti Zvezno tiskarno in trgovino, ki je dovedla do skrajnosti zadruge Lastni Dom v Celju, ki je sploh skoro povsod, kjer je imela zraven svoje roke, ljudstvo samo oškodovala. A pride še lepše. Napad na našo stranko radi njenega gospodarskega dela je izvršil oni dr. Kukovec, ki je kot načelnik Lastnega Doma prenesel takorekoč pisarno te posojilnice v svojo odvetniško